

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

17– 21. maj 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Maj 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 21.05.2021	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.155,86	-0,43%	40,95%
Dow Jones Industrial	SAD	34.207,84	-0,51%	39,77%
NASDAQ	SAD	13.470,99	0,31%	45,09%
Dax 30	Nemačka	15.437,51	0,14%	39,50%
CAC 40	Francuska	6.386,41	0,02%	43,66%
FTSE 100	Velika Britanija	7.018,05	-0,36%	16,67%
NIKKEI 225	Japan	28.317,83	0,83%	37,78%
Shanghai Composite	Kina	3.486,56	-0,11%	21,57%

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena EUR u %			Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,2164	0,22%	11,04%	USD/EUR	0,8221	-0,22%	-9,94%
EUR/GBP	0,8600	-0,12%	-4,00%	USD/GBP	0,7069	-0,35%	-13,55%
EUR/CHF	1,0939	-0,16%	2,93%	USD/CHF	0,8993	-0,38%	-7,30%
EUR/JPY	132,58	-0,17%	12,42%	USD/JPY	108,99	-0,38%	1,24%
EUR/CAD	1,4706	0,02%	-3,85%	USD/CAD	1,2091	-0,21%	-13,39%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,56%	0,0	-1,9	0,01%	0,0	0,0	0,05%	0,0	-1,9	-0,73%	0,1	-6,6
1M	-0,56%	-0,2	-9,5	0,09%	-0,6	-8,1	0,05%	0,1	-7,9	-0,79%	0,0	-4,9
3M	-0,54%	0,6	-26,3	0,15%	-0,8	-21,1	0,08%	0,0	-17,3	-0,75%	0,0	-10,9
6M	-0,51%	0,0	-37,4	0,18%	-0,9	-40,7	0,11%	0,1	-35,0	-0,70%	-0,1	-11,5
12M	-0,48%	-0,1	-42,1	0,26%	-0,6	-44,7	0,16%	-0,7	-46,5	-0,59%	0,1	-12,2

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a ESTR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q2 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	10.06.21.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	16.06.21.	0,00-0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	24.06.21.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	09.06.21.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	17.06.21.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,22% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,2126 do 1,2245 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,2156 do 1,2218 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje dolar je oslabio prema evru usled rasta zabrinutosti oko rasta inflacije u SAD, nakon što je pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka (*Empire Manufacturing*) pokazao najveći zabeležen rast nabavnih i prodajnih cena. Indeks opštih uslova poslovanja za maj imao je vrednost od 24,3, nešto manje od očekivanja (24,8) i vrednosti u aprilu (26,3). Pažnja investitora bila je usmerena i na izveštaj sa sastanka FED-a u aprilu, koji će biti objavljen u sredu, u kome će tržišni učesnici tražiti naznake u vezi sa stavovima centralne banke o trenutnim skokovima inflacije.

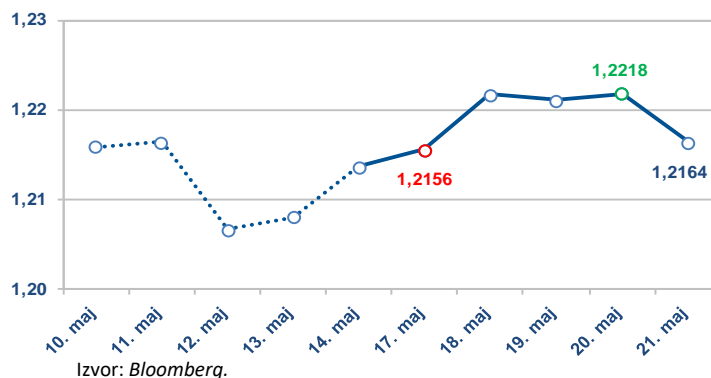
U utorak je dolar nastavio da slabi, četvrti dan zaredom, dostigavši najnižu vrednost od kraja februara, nakon što su investitori smanjili očekivanja da bi skok inflacije mogao da primora FED da ranije poveća kamatne stope. Pored toga, objavljeno je da je BDP u zoni evra, prema drugoj proceni, iznosio -0,6% u prvom tromesečju ove godine, u skladu s prethodnom procenom, pa se tako privreda zone evra ponovo našla u tehničkoj recesiji.

Evro je u izveštajnom periodu ojačao prema dolaru za 0,22%.

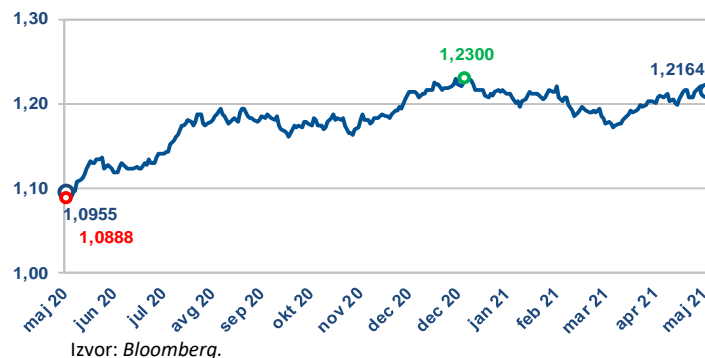
Sredinom nedelje objavljen je izveštaj sa sastanka FED-a, koji je održan krajem aprila, a u kome se navodi da je više učesnika smatralo da bi trebalo započeti razgovore o prilagođavanju obima mesečnih neto kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica (*QE*) na nekom od narednih sastanaka, ukoliko privreda SAD nastavi da se ubrzano približava ostvarenju ciljeva koje je postavio *FOMC*. Nakon objave ovog izveštaja, koji je neočekivano otvorio mogućnost da već na narednom sastanku FED eventualno počne da razmatra smanjenja obima kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica, prinosi državnih obveznica SAD povećani su, a dolar je ojačao prema evru. U zoni evra, inflacija je, prema finalnim podacima, iznosila 0,6% u aprilu, odnosno 1,6% u odnosu na isti mesec prethodne godine.

Međutim, u četvrtak je na tržištu ojačala spremnost investitora ka preuzimanju rizika, nakon što su tržišni učesnici shvatili da su preterano odreagovali na jučerašnji izveštaj sa sastanka FED-a, kao i da će verovatno biti potrebno nekoliko meseci snažnih ekonomskih podataka pre nego što FED započne diskusiju o smanjenju obima kupovine aktive. Usled toga, dolar je kao valuta sigurnog utočišta izgubio na vrednosti, izbrisavši rast koji je ostvario prethodnog dana. Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku nedelje koja se završila 15. maja iznosio je 444 hiljada, što je nešto ispod očekivanja (450 hiljada) i visine u nedelji pre (478 hiljada) i nalazi se na novom najnižem nivou od početka pandemije, ukazujući na dalji napredak na tržištu rada usled ukidanja i preostalih poslovnih restrikcija i sve većeg broja vakcinisanih Amerikanaca.

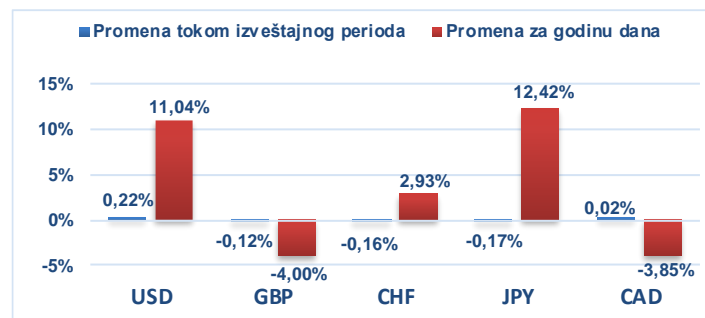
1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Krajem nedelje dolar je ojačao prema evru i većini drugih valuta, na šta su uticali dobri ekonomski podaci u SAD. Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za maj, dodatno je povećan, na 68,1, sa 63,5 u aprilu. Komponenta indeksa koja se odnosi na uslužni sektor porasla je na čak 70,1 (sa 64,7), dok je *PMI* indeks proizvodnog sektora povećan na 61,5 (sa 60,5). Vrednost kompozitnog indeksa, kao i obe njegove komponente, najviša je od kada postoje ove serije podataka.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,2164 američka dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda ostali su skoro nepromenjeni duž cele krive. Prinos dvogodišnjeg obveznice povećan je za oko 1 b.p. (na 0,15%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 1 b.p. (na 1,62%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše je uticala objava izveštaja s poslednjeg sastanka FED-a, koji je neočekivano otvorio mogućnost da već na narednom sastanku FED eventualno počne razmatranje o smanjenju obima kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica, nakon čega su prinosi državnih obveznica SAD povećani.

U izveštaju sa sastanka FED-a, koji je održan krajem aprila, navodi se da je više učesnika smatralo da bi trebalo započeti razgovore o prilagođavanju obima mesečnih neto kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica na nekom od narednih sastanaka, ukoliko privreda SAD nastavi da se ubrzano približava ostvarenju ciljeva koje je postavio FOMC. Ovi navodi su otvorili vrata da već na narednom sastanku (sredinom juna) FED eventualno počne razmatranje o smanjenju obima kupovina. Iako je guverner Pael na konferenciji nakon sastanka ponovo naglasio da još nije ni blizu vreme da se počnu razgovori o tome, ovaj izveštaj ukazuje na to da u okviru FOMC-a postoje članovi koji se s tim ne slažu.

Što se tiče referentne kamatne stope, ponovo se navodi da je važeći *forward guidance* i dalje odgovarajući, iako je nekoliko učesnika istaklo da postoji rizik da inflatorni pritisci dostignu previsok nivo, pre nego što to bude dovoljno očigledno da bi izazvalo promenu mera monetarne politike. U izveštaju se navodi očekivanje da će poremećaji u lancima snabdevanja, uska grla, kao i smanjena ponuda na tržištu rada, izazvati privremeni rast inflacije, ali neki članovi smatraju da bi uticaj ovih faktora mogao biti duži i vršiti pritisak na rast cena i tokom naredne godine.

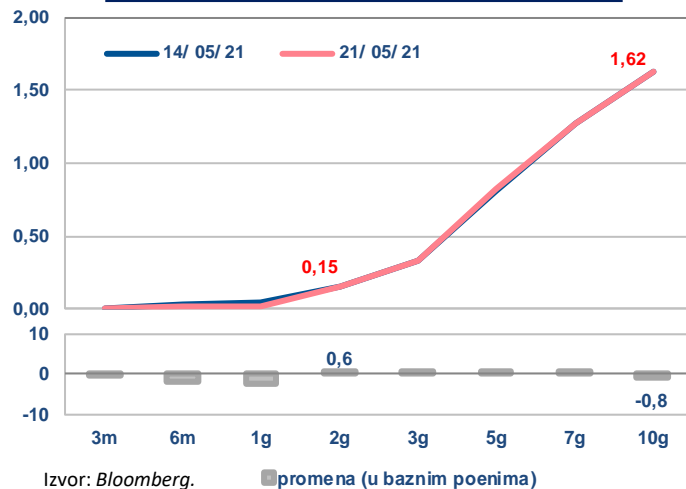
Poslednji izveštaj sa sastanka FED ukazao je na blago neslaganje članova u pogledu programa kvantitativnih olakšica.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku protekle nedelje (koja se završila 15. maja) iznosio je 444 hiljada, što je nešto ispod očekivanja (450 hiljada) i visine u nedelji pre (478 hiljada, revidirano sa 473) i nalazi se na novom najnižem nivou od početka pandemije, ukazujući na dalji napredak na tržištu rada, usled ukidanja i preostalih poslovnih restrikcija i sve većeg broja vakcinisanih Amerikanaca. Broj novih prijava smanjen je uprkos problemima s privlačenjem radne snage, koji ograničavaju rast zaposlenosti.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za maj, dodatno je povećan, na 68,1, sa 63,5 u aprilu. Komponenta indeksa koja se odnosi na uslužni sektor porasla je na čak 70,1 (sa 64,7), što je najviši nivo od oktobra 2009. godine, dok je PMI indeks proizvodnog sektora povećan na 61,5 (sa 60,5), dostigavši najviši nivo od aprila 2007. godine. Vrednost kompozitnog indeksa, kao i obe njegove komponente, najviša je od kada postoje ove serije podataka, daleko u zoni ekspanzije, što ukazuje na nastavak snažnog rasta aktivnosti u privatnom sektoru SAD, koji je podstaknut vakcinacijom stanovništva, otvaranjem ekonomije i snažnom fiskalnom podrškom, što je sve dovelo do snažnog rasta tražnje, pa su nove porudžbine i proizvoda i usluga, kao i nabavne i prodajne cene, dostigle višegodišnje maksimume.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

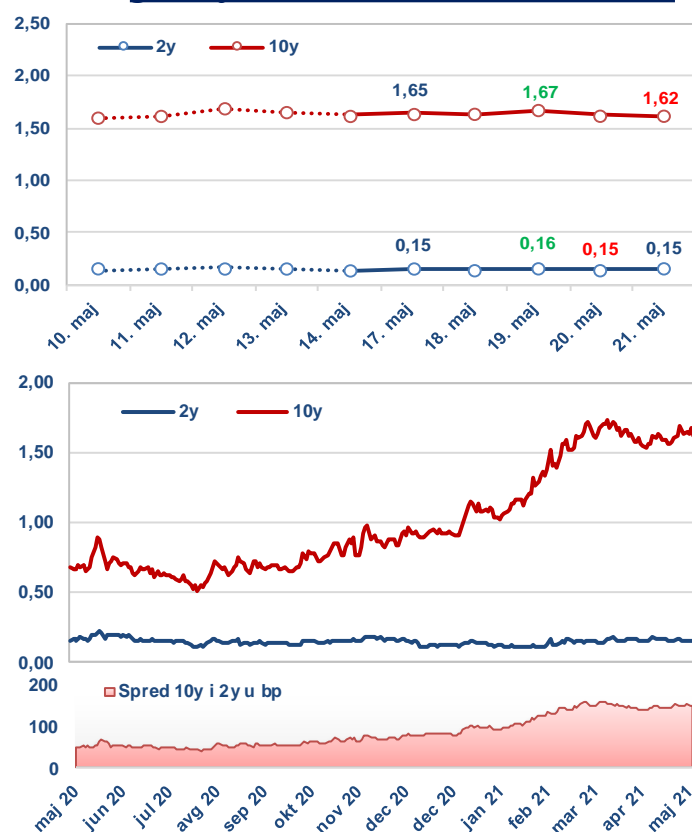
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, preliminarno	Maj	-	68,1	63,5
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u 000	15.Maj	450	444	478
Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka	Maj	23,9	24,3	26,3

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Na kraju izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica ostali su nepromenjeni duž cele krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice iznosio je $-0,67\%$, a prinos desetogodišnje obveznice $-0,13\%$.

Kompozitni *PMI* indeks ekonomske aktivnosti za zonu evra, prema preliminarnim podacima, u maju je povećan na **56,9** poena (sa **53,8** poena u aprilu), što je najviša vrednost od februara 2018, usled daljeg ublažavanja restriktivnih mera i otvaranja ekonomija. *PMI* indeks proizvodnog sektora u maju je iznosio **62,8**, nakon **62,9** u aprilu, pri čemu je komponenta koja se odnosi na nivo proizvodnje smanjena na **61,9** (sa **63,2** u aprilu). Iako i dalje zaostaje za proizvodnim sektorom, *PMI* indeks uslužnog sektora povećan je na **55,1** u maju, sa **50,5** u aprilu, što je najviša vrednost od juna 2018. Nove porudžbine povećane su na najviši nivo od juna 2006, čime su nadmašile rast proizvodnje najviše u 23 godine dugoj istoriji ankete. Posledično, nezavršeni poslovi povećani su na najviši nivo od novembra 2002, kada je počela serija podataka. Očekivanja za naredni period takođe su poboljšana. Usled jačanja tražnje i pozitivnih izgleda za naredni period, firme su povećale broj zaposlenih, četvrti mesec zaredom. Takođe, usled rasta tražnje iznad ponude za mnoge proizvode i usluge, inflatorni pritisci su ponovo povećani – nabavne cene su povećane najviše od marta 2011, dok su prodajne cene povećane najviše od 2002, od kada se prikupljaju podaci.

Kompozitni *PMI* indeks ekonomske aktivnosti za zonu evra u maju povećan je na **56,9** poena.

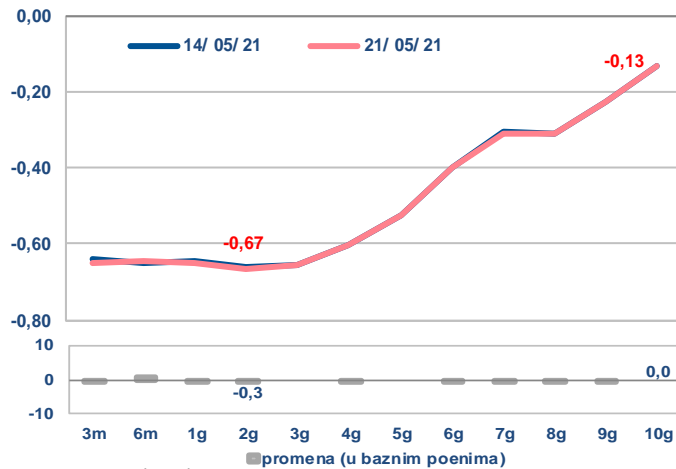
Prema istraživanju koje je sproveo Blumberg, stopa rasta BDP-a u zoni evra iznosiće **4,1%** za 2021. godinu, **4,1%** i **2,0%** u 2022. i 2023, respektivno. U odnosu na prethodno istraživanje, procene za sve tri godine su nepromenjene. U drugom tromesečju 2021. očekuje se rast BDP-a od 1,3% (prethodno istraživanje 1,8%), a u trećem tromesečju 2021. rast od 2,3% (prethodno istraživanje 2,2%). Procene inflacije iznose **1,7%** i **1,3%** za ovu i narednu godinu, dok za 2023. iznosi **1,5%**. U odnosu na prethodno istraživanje, procena za 2021. povećana je za 0,1 p.p., dok su za 2022. i 2023. nepromenjene. Očekuje se da do kraja trećeg tromesečja 2023. (perioda na koji se odnosi istraživanje) stopa na depozitne olakšice ostane na nivou od $-0,50\%$.

BDP u zoni evra, prema drugoj proceni, iznosio je $-0,6\%$ u prvom tromesečju ove godine, u skladu s prethodnom procenom, pa se tako privreda zone evra ponovo našla u tehničkoj recesiji. U odnosu na isto tromesečje prethodne godine, pad je iznosio 1,8%. Od drugog tromesečja očekuje se postepeni oporavak ekonomske aktivnosti. Usporava aktivnost virusa sa ubrzanjem procesa vakcinacije, a zemlje smanjuju restriktivne mere.

Inflacija u zoni evra, prema finalnim podacima, iznosi **0,6%** u aprilu, odnosno **1,6%** u odnosu na isti mesec prethodne godine. Oba podatka bila su u skladu s preliminarnom procenom. Na brži rast inflacije od početka godine najviše utiče rast cena energenata. Pozitivno na inflaciju uticali su kategorija usluga, hrane, alkohola i duvana i industrijskih proizvoda. Bazna inflacija iznosi **0,7%** u odnosu na isti mesec prethodne godine, ispod preliminarne procene (**0,8%**). Na nižu baznu inflaciju utiče usporavanje inflacije u oblasti usluga.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

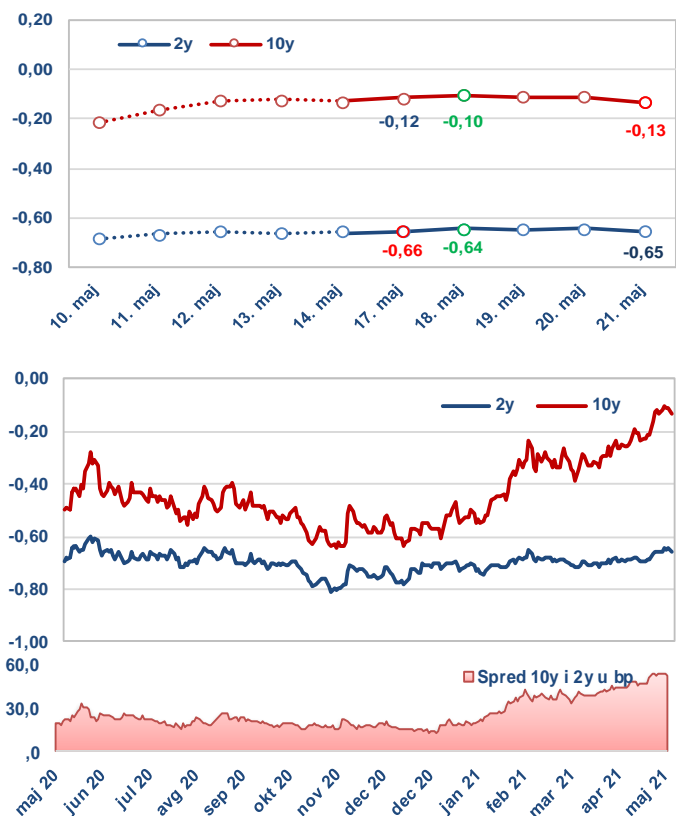
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, zona evra, preliminarno	Maj	55,1	56,9	53,8
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, Nemačka, preliminarno	Maj	57,1	56,2	55,8
Indeks poverenja potrošača, zona evra, preliminarno	Maj	-6,5	-5,1	-8,1

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih i državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

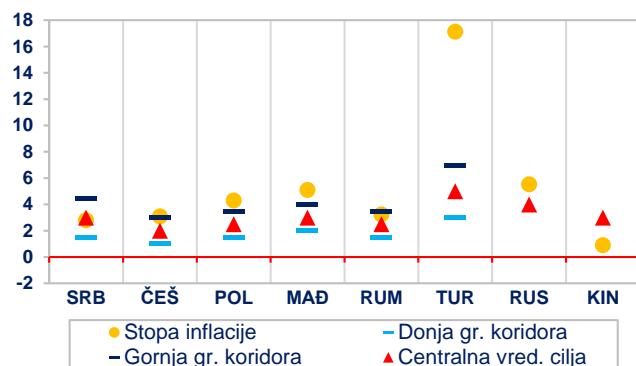
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q2, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10.12.20	10.6.21	1,00
Češka (CNB)	0,25	-0,75	7.5.20	23.6.21	0,25
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28.5.20	9.6.21	0,10
Mađarska (MNB)	0,60	-0,15	21.7.20	25.5.21	0,60
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15.1.21	7.7.21	1,15
Turska (CBRT)	19,00	2,00	18.3.21	17.6.21	18,65
Rusija (CBR)	5,00	0,50	23.4.21	11.6.21	5,15
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T2 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz aprila 2021, osim za CNB, MNB i NBR (ankete iz februara).

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Viceguverner centralne banke Mađarske (MNB) Barnabas Virag izjavio je da bi MNB mogla da započne proces proaktivnog povećanja referentne stope i stope na jedonedeljne depozitne olakšice, počev od sastanka Monetarnog odbora MNB u junu ove godine, što bi bilo prvo povećanje referentne stope MNB od kraja 2011. godine. Ovakva odluka se razmatra usled povećanih inflatornih pritisaka u Mađarskoj, u uslovima ponovnog otvaranja ekonomije, pri čemu je Virag posebno naglasio da se ne razmišlja o jednokratnom povećanju referentne stope, već o početku ciklusa pooštavanja monetarne politike MNB, uključujući i postepeno ukidanje programa kupovine državnih HoV Mađarske.

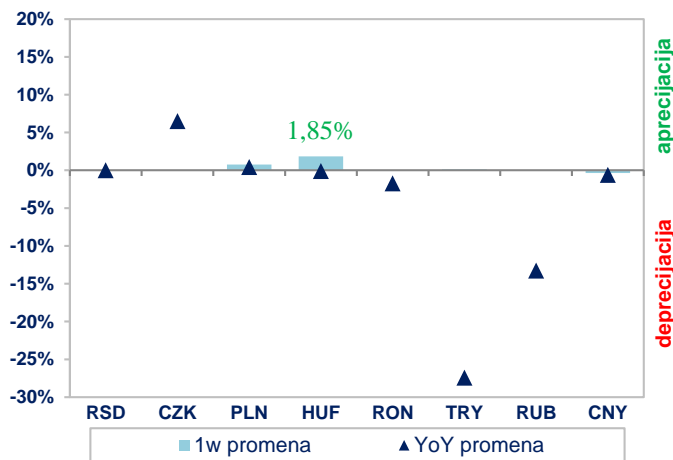
Tokom izveštajnog perioda objavljene su stope rasta BDP-a Mađarske, Rumunije i Rusije, koje su u prvom tromesečju 2021. godine bile na nivou od -2,3% YoY, -0,2% YoY i -1% YoY, respektivno, što je kod svih navedenih zemalja iznad njihovog nivoa iz četvrtog tromesečja 2020. godine (-3,5% YoY, -1,4% YoY i -1,8% YoY, respektivno).

Objavljena je i stopa rasta industrijske proizvodnje u Kini, koja je u aprilu bila na nivou od 9,8% YoY, što je ispod nivoa od 14,1% YoY iz marta ove godine, ali ipak iznad očekivanja tržišnih učesnika. Kretanje stope rasta industrijske proizvodnje u velikoj meri bilo je vođeno delovanjem efekta baze, kao i oporavkom globalne tražnje, u uslovima obimnih fiskalnih stimulansa i napretka u procesu vakcinacije u razvijenim zemljama.

Rusija je u četvrtak, 20. maja, emitovala dve evroobveznice u evrima, u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi evra. Naime, emitovana je evroobveznica ročnosti 15 godina, u iznosu od 1 milijarde evra, po stopi prinosa od 2,65% (Mid Swap + 220,9 b.p., kuponska stopa 2,65%), što je evroobveznica Rusije u evrima sa do sada najdužom ročnošću, pri čemu je istovremeno reemitovana i evroobveznica koja dospeva 2027. godine, u iznosu od 500 miliona evra, po stopi prinosa od 1,37% (Mid Swap + 144,8 b.p., kuponska stopa 1,125%), a koja je prvi put emitovana u novembru 2020. godine. Tražnja investitora za evroobveznicama koje dospevaju 2027. godine bila je na nivou od nešto iznad 700 miliona evra, dok je tražnja za petnaestogodišnjim evroobveznicama bila na nivou od nešto iznad 1,4 milijarde evra. Takođe, nakon uspešne emisije evroobveznica, zamenik ministra finansija Rusije Timur Maksimov izjavio je da Ministarstvo finansija ne isključuje ni mogućnost dodatne emisije evroobveznica tokom 2021. godine.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	3,550	17,0	-35,0
Češka (2031)	1,761	-0,3	96,0
Poljska (2030)	1,865	-3,1	47,7
Mađarska (2033)	3,024	-7,8	108,0
Rumunija (2030)	3,308	5,5	-121,0
Turska (2031)	17,480	2,0	539,0
Rusija (2030)	7,140	-1,0	171,0
Kina (2030)	3,069	-6,1	41,2

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 1,83% i kretala se u rasponu od 1.867,47 do 1.882,65 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

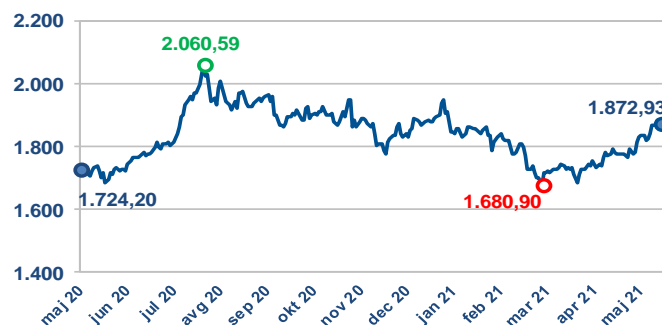
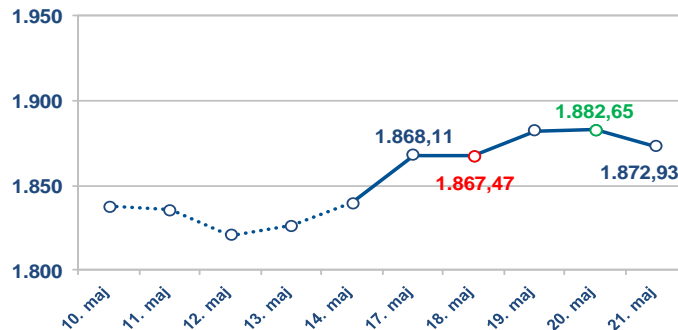
Na rast cene zlata u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: inflatorna očekivanja učesnika na finansijskom tržištu koji favorizuju ulaganje u zlato (kao aktivu sigurnog utočišta (*safe haven*) ili tzv. *hedge* instrument zaštite imovine od potencijalne inflacije), vesti s Blumberga da se investicioni fondovi na berzi sve više okreću ulaganjima u plemenite metale (najviše od juna 2020), kao i zabrinjavajuća zdravstvena slika zbog širenja korona virusa u Indiji, Japanu, Australiji i drugim zemljama.

Cena zlata je porasla za 1,83% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.872,93 USD/Oz.

Na usporavanje rasta cene zlata tokom posmatranog perioda znatno je uticalo objavljivanje beleški s poslednjeg sastanka *FOMC*-a, iz kojih se vidi da se unutar *FED*-a vodi diskusija o usporavanju (postepenom ukidanju) programa otkupa obveznica s tržišta, što je bila kočnica za dalji rast cene zlata preko nivoa od 1.900 USD/Oz.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa *brent* smanjena je za 3,48% i kretala se u rasponu od 64,49 do 69,57 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

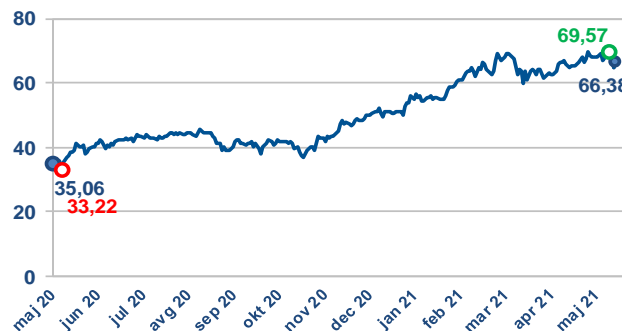
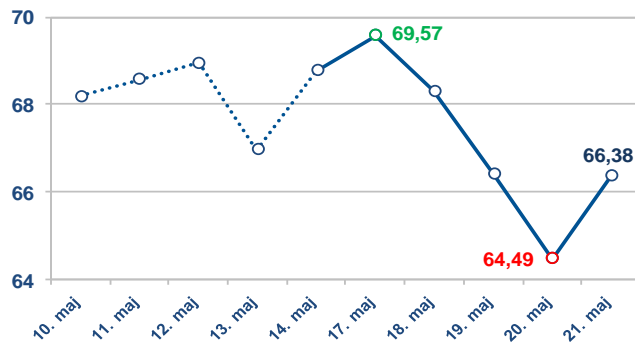
Na pad cene nafte u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: normalizacija rada cevovoda kompanije *Colonial Pipeline*, očekivanja povratka Irana na tržište nafte. Predsednik Irana je izjavio da je dogovor sa SAD o nuklearnom programu gotova stvar, iako SAD navode da još uvek postoje određene sporne tačke. Iran bi na svetsko tržište mogao da iznese do 2 miliona barela nafte u naredna tri do 18 meseci. Uvođenje mera ograničenja na Tajlandu i u Singapuru radi zaustavljanja širenja zaraze, te izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o rastu zaliha sirove nafte u SAD takođe su uticali na pad cene nafte.

Cena nafte je smanjena za 3,48% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 66,38 USD/bbl.

Na rast cene nafte početkom i krajem posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: izveštaj Međunarodne agencije za energiju (*IEA*) o načinima postizanja neto nulte emisije ugljen-dioksida do 2050. godine (u njemu se navodi da energetske grupe moraju zaustaviti sve nove projekte istraživanja nafte i gasa do kraja 2021), kao i rast očekivanja o daljem oporavku potražnje za naftom nakon otvaranja ekonomija zone evra i SAD.

3.2

Cena nafte tipa *brent* (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.